

Тема 1 Орієнтування на місцевості

Способи орієнтування на місцевості

Зорієнтуватися на місцевості — означає визначити своє положення щодо сторін горизонту.

4 основні
сторони горизонту

Проміжні
сторони горизонту:

північ

північний захід

північний схід

захід

схід

південний захід

південний схід

південь

Горизонтом називають лінію, де небо сходиться з землею

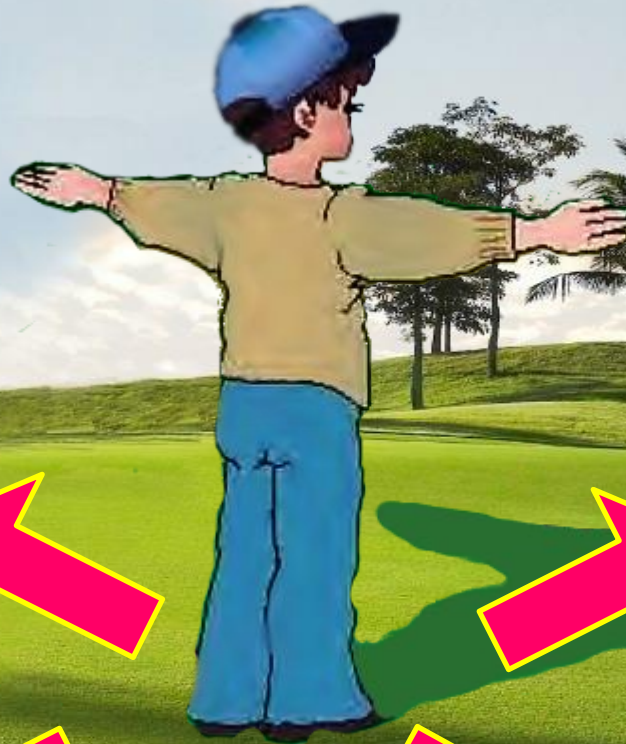
Міжнародні назви сторін світу

Визначення напрямку на місцевості

Спочатку визначають де північ

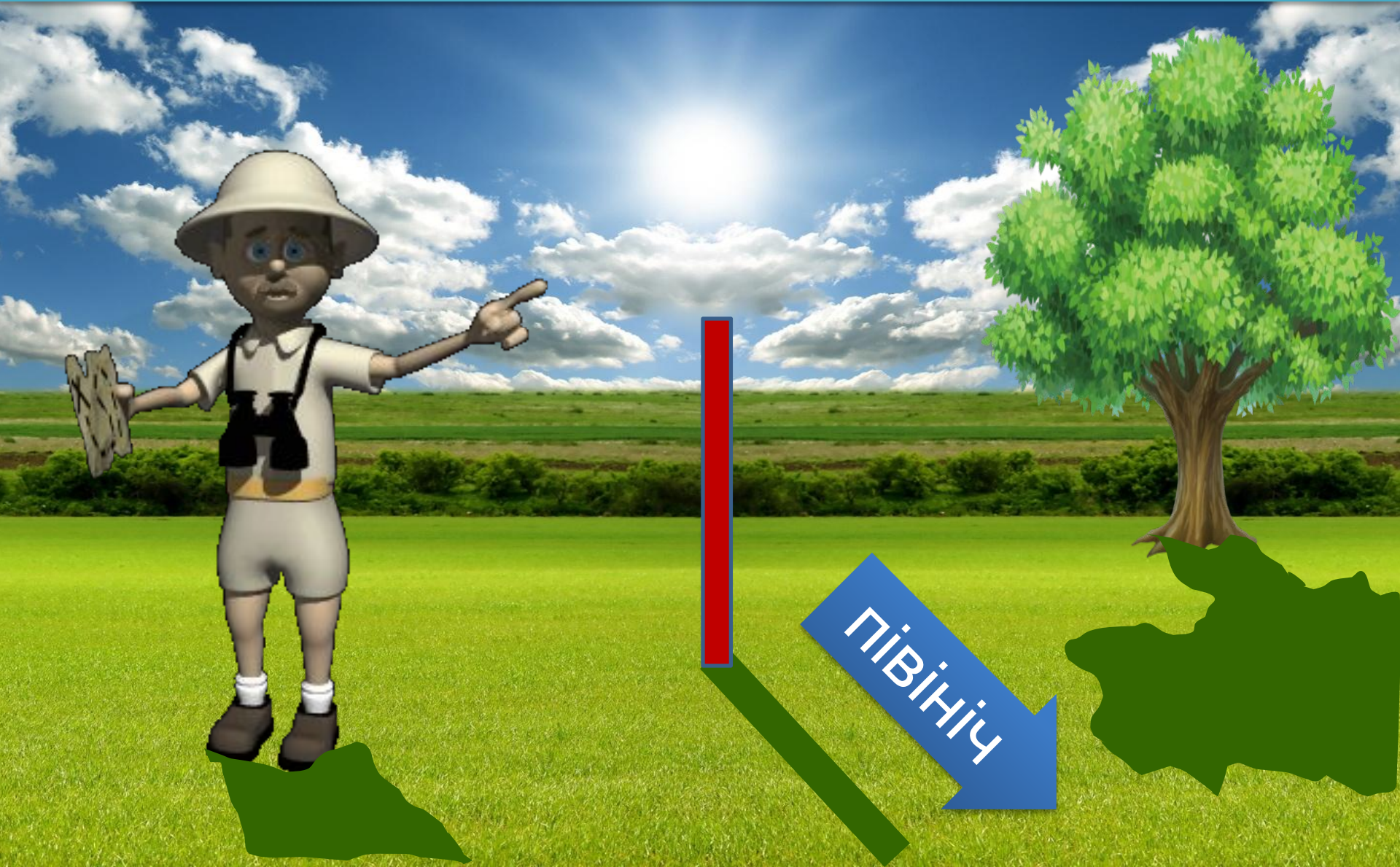
захід

Північ

Південь

схід

Опівдні, о 12 год, Сонце перебуває в найвищій точці на небі — в зеніті. Тому тінь від предметів буде спрямована на північ.

Орієнтування за зорями

Стрілка компаса

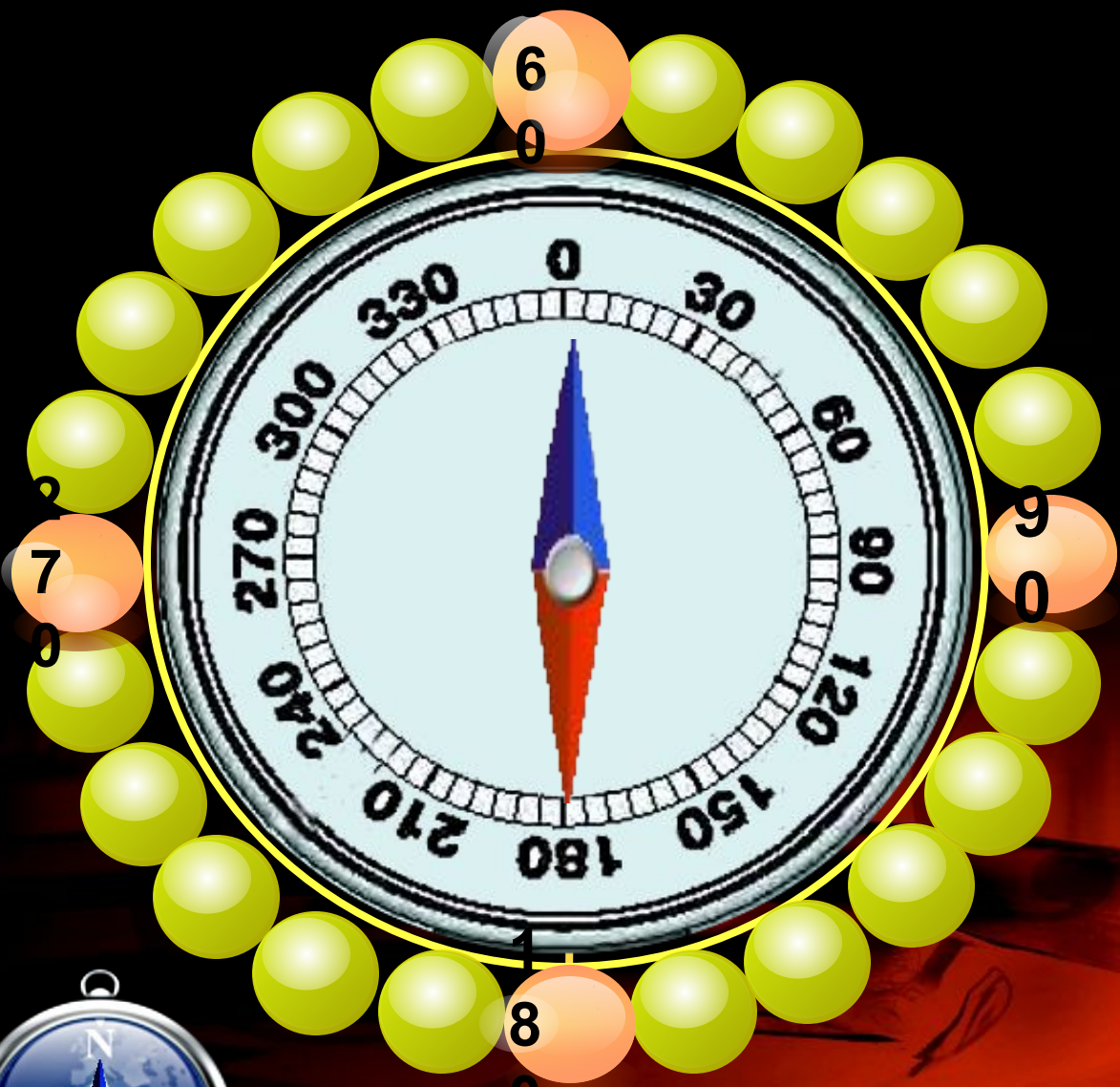
компас

Вавилоняни помітили, що сонячний диск на половині кола вміщується 180 разів

180 °
градусів

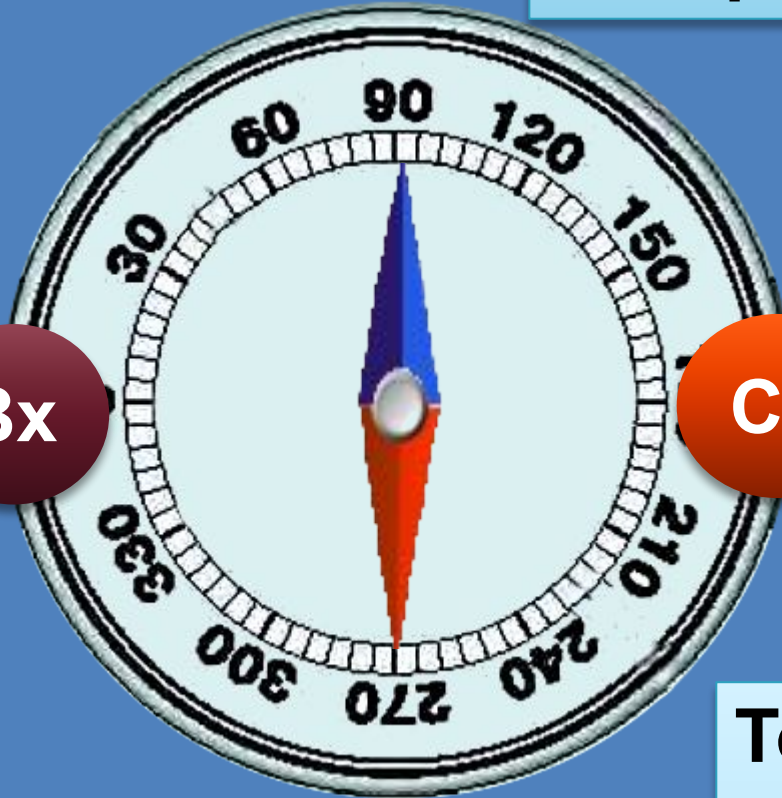
Все коло має 360 °
градусів

Шкала компаса

Пн

Для визначення сторін горизонту компас кладуть на горизонтальну поверхню .

Зх

Сх

Пд

Потім його повертають так, щоб позначка *Пн*. (або поділка 0) на шкалі компаса збіглася із темним кінцем стрілки.

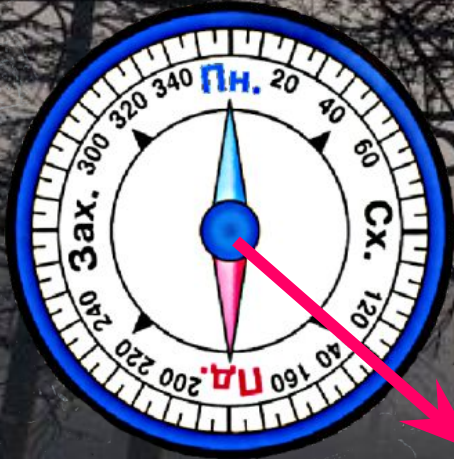
Тоді позначки на циферблаті компаса (Пд., Зх., Сх.) вказуватимуть напрямки сторін горизонту.

Щоб не заблукати в незнайомій місцевості під час прогулянки в лісі, потрібно з'ясувати за компасом, у якому напрямку ви вирушаєте

Лише в такому разі ви зможете встановити, у якому напрямку потрібно повертатися.

повернення

Південний
схід

Північний
захід

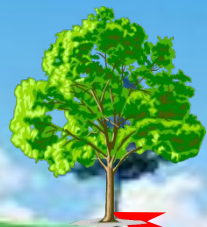

Поняття про азимут

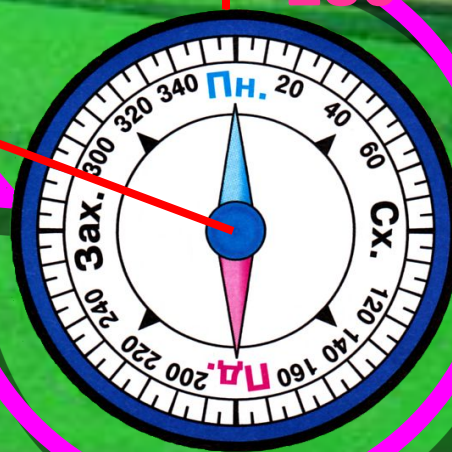
Азимут з арабської "ас сумут" — напрямок

Азимут — це кут між напрямом на північ і напрямком на якийсь предмет на місцевості

Азимут

280°

Відлік азимута починають від напрямку на північ праворуч, за рухом стрілки годинника

Для визначення азимута компас повертають так, щоб поділка 0° збігалася з темним кінцем стрілки

Потім на скло кладуть тоненьку паличку так, щоб вона кінцем вказувала на предмет і проходила через центр кола (циферблата).

Азимут 60°

У тому місці, де паличка спрямованим на предмет, перетинає шкалу, визначають величину азимута

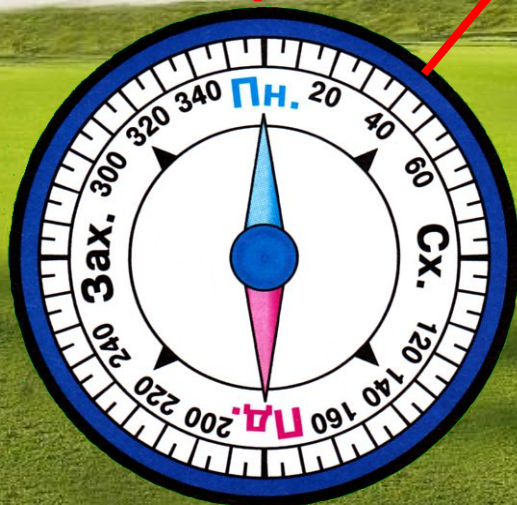

Визначіть азимут на предмет

Пн

Азимут
 45°

Північний схід

Азимут

90°

схід

Якій стороні горизонту
відповідають ці напрямки?

Визначте азимут на об'єкти

Азимут 90°

60°

300°

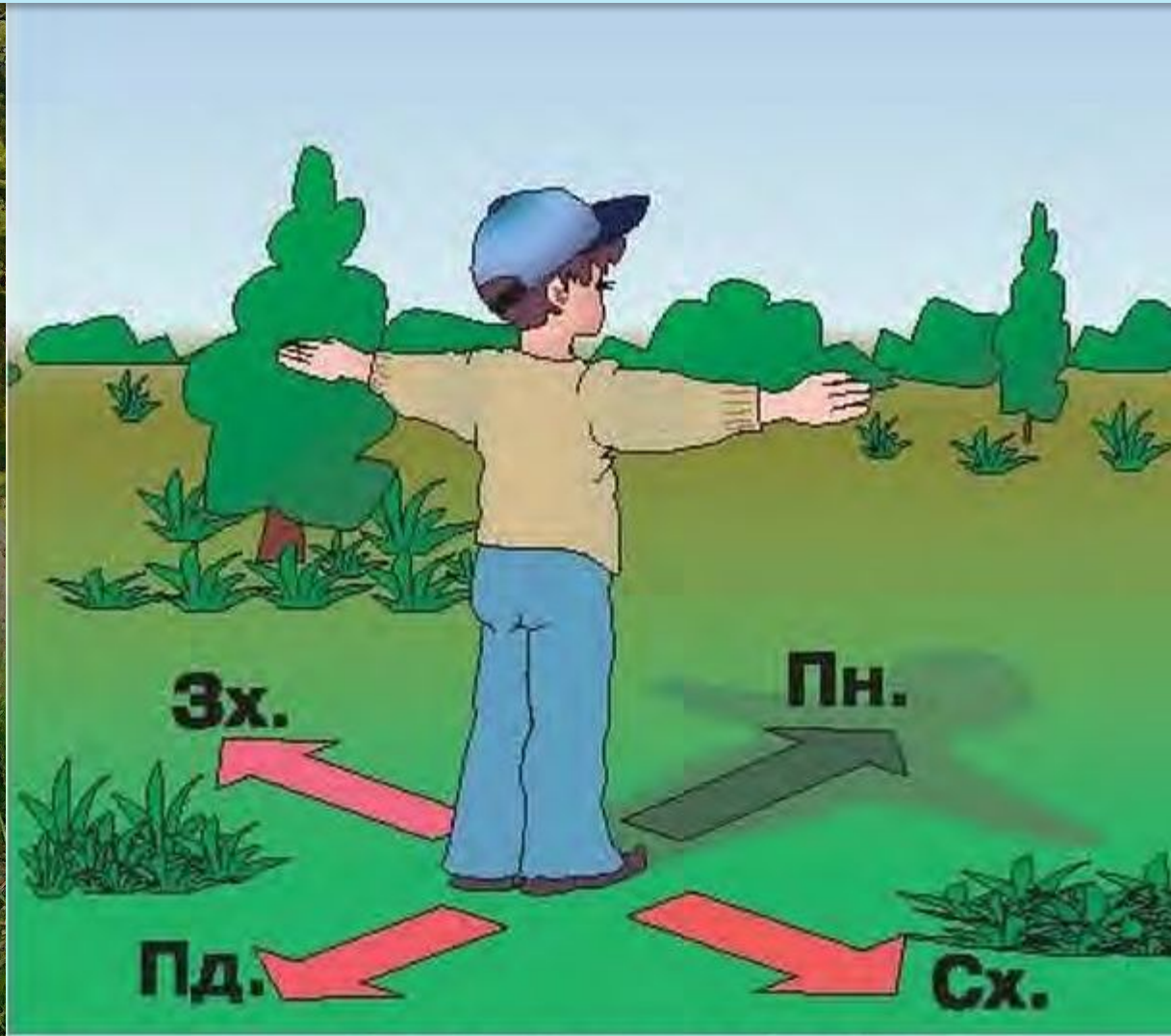
240°

90°

Що означає — зорієнтуватися на місцевості?

Зорієнтуватися на місцевості — означає визначити своє положення щодо сторін горизонту.

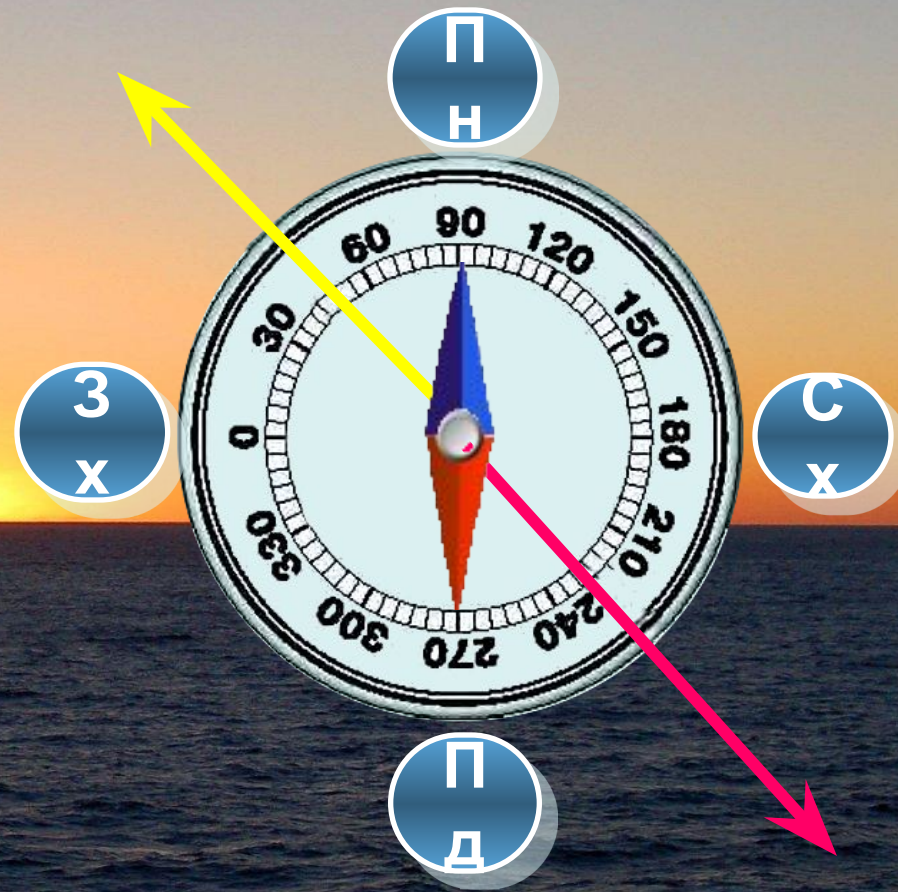
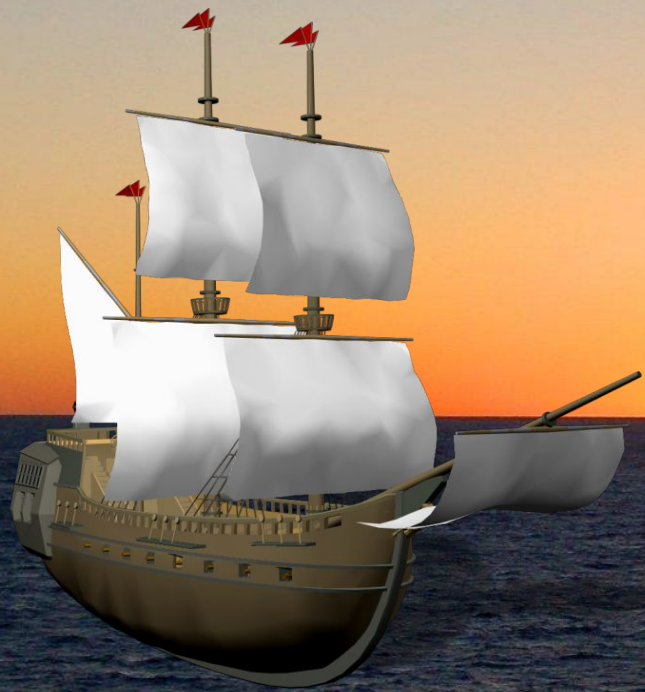
Діти вирушили до лісу у **північно-східному** напрямку.
Який напрямок вони повинні обрати для повернення ?

повернення

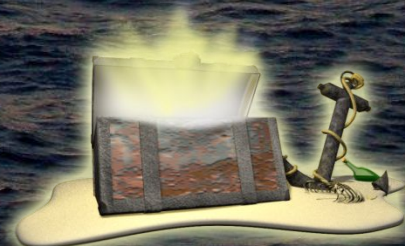
Південний захід

Моряки вирушили в **південно-східному** напрямку.
Який напрямок вони повинні обрати для повернення ?

← Північний захід

повернення

Якому напрямку відповідає азимут

0°

північ

180°

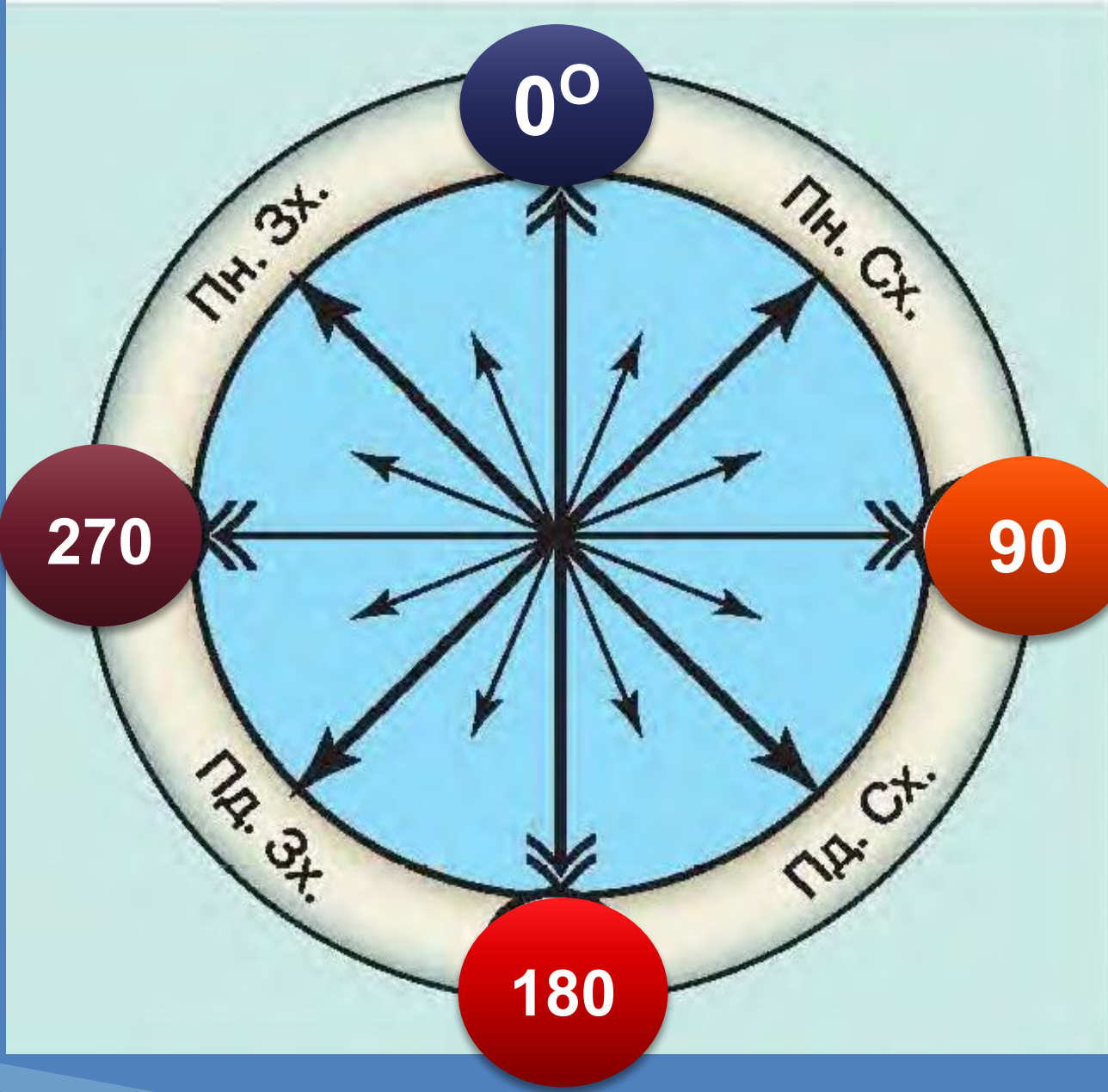
південь

270°

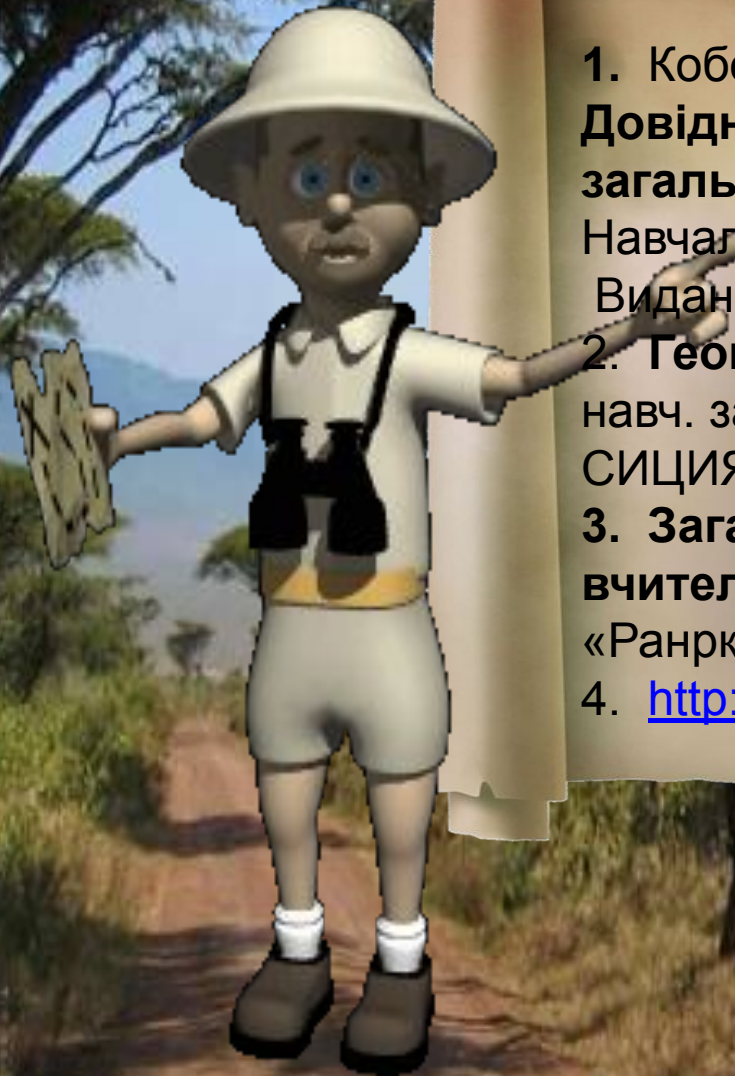
захід

90°

схід

Джерела

1. **Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів: Навчально-методичний посібник.** — Видання друге, доповнене. — К.: Літера ЛТД, 2007.
2. **Географія: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл./ В. М. Бойко, С. В. Мікелі – ХАРКІВ: СИЦІЯ, 2014**
3. **Загальна географія. 6 клас: посібник для вчителя/ О. О. Байназарова – Харків: Веста «Ранрк», 2002. (На допомогу вчителю)**
4. <http://naurok.com.ua>